

El millor Bezsonoff

En una època com la nostra, d'usos i abusos de la memòria, de lleis de memòria històrica i de pràctiques de memorials democràtics, de memòries d'ordinador i de magatzems artificials cada vegada més potents, què pot fer un escriptor amb els seus records? Quin paper pot jugar la memòria personal enmig del frenesí de la memòria col·lectiva, de la proliferació de tota mena de testimoniatges i de la hipertròfia actual dels llocs de memòria? Queda encara espai perquè algú interessi els lectors explicant les cançons que cantava de petit i els jocs que preferia a l'hora del pati? La llista dels seus companys de col·legi i la vida d'escolta? La passió pels mapes i les primeres poesies memoritzades? L'impacte que va rebre quan va sentir la primera frase a la classe d'anglès o la por que fan els exàmens? O les olors de la nova escola i l'atracció gens amagada per la mestra de castellà? Les successives iniciacions personals, sentimentals, intel·lectuals d'un escriptor poden convertir-se en literatura i constituir, fins i tot avui, un bon llibre? Ja se sap que l'experiència vital amb què està feta la infantesa és pura matèria literària. No és l'únic ni tampoc el primer a dir-ho, però Saint-Exupéry ho va deixar sentenciat en dues frases molt recordades: "Sóc de la meua infància. Sóc de la meua infància com d'un país".

Breus capítols a 'L'Avenç'

Gràcies a la insistència del director de *L'Avenç*, Joan-Daniel Bezsonoff (Perpinyà, 1963) va publicar en aquesta revista, durant uns mesos, uns breus capítols sobre la seva in-

fantesa. Després d'unes primeres reticències: "Quin interès té la meua pobra existència? No he anat a la guerra com els meus avis. No tinc fills. La meua vida es confon amb la història dels meus llibres", Bezsonoff es va decidir a encarar literàriament els seus records personals. Un cop acabada la col·laboració, va recollir els articles, els va refer i els ha titulat *Una educació francesa*, un formidable llibre de records personals, plens de malenconia i sensibilitat, amb emotives evocacions de les formes

Bezsonoff es va decidir a encarar literàriament els seus records més personals

de vida de la França dels anys 70.

Bezsonoff, rialler, explica que hauria preferit titular-lo *Una educació sentimental*, però que el títol ja havia estat triat per... Flaubert. Cada capítol comença amb la frase "Quan era petit" i, seguint una dinàmica gairebé proustiana, s'atura especialment en els noms de les ciutats on Bezsonoff, seguint els seus pares, va haver de viure fins que finalment, ja com a funcionari de l'ensenyament francès, va poder tornar a la Catalunya Nord, un memorable retorn a Ítaca.

El primer que s'ha de dir d'aquest llibre és que Bezsonoff és escriptor i que *Una educació francesa* té una innegable ambició literària que va més enllà de la crònica de costums socials o de l'autobiografia personal. El celebrat autor de *Les amnèsies de Déu* (2005) i d'*Els taxistes del tsar* (2007), entre altres novel·les, té una bona formació, la que dona la República Francesa, ha llegit tot el que s'ha d'haver llegit (fins i tot en literatura espanyola, superior a qualsevol estudiant sud-català de la mateixa generació) i, sobretot, s'ha format un gust. Manté la curiositat per les llengües, la cuina, el cinema i la cançó, conserva tota l'admiraçió per la bellesa de les noies i per la saviesa de la gent gran, i projecta sobre totes les coses i les persones que veu la seva mirada il·lusionada, sorneguera i nostàlgica.

La seva llengua

és magnètica, rica i molt genuïna, donant categoria literària al català de la Catalunya Nord sense perdre mai de vista els lectors que té. Encara que potser no ho sembli, Bezsonoff és un enamorat de la realitat, de la bellesa del món i, per això mateix, és un apassionat trist, un hedonista de riallada pantagruèlica sempre obligat a escriure, com per calmar els dolors de la vida. Potser per això aquest llibre, que és trist, acaba amb una última frase desolada: "Quan arriba la nit, torni al cotxe i me'n vaig encara més trist". Bezsonoff parla d'una època ideal que avui sembla antediluviana: sense internet ni trens de gran velocitat, quan els nens encara creïen en el Pare Noel, els cotxes francesos tenien els llums grocs i el president Pompidou editava antologies de poesia...

Formació personal singular

Es podria dir que aquest últim llibre de Bezsonoff és, en realitat, el seu primer llibre. I és el millor. És la història d'una formació personal singular, que explica com era Bezsonoff abans de ser Bezsonoff, abans que Joan-Daniel Bezsonoff es convertís en escriptor i que es convertís en escriptor en català. Per això, és una educació molt francesa, perquè explica la lenta iniciació d'un nen nord-català fins a la descoberta de la seva identitat catalana. Ciutadà *ectoplasmàtic* d'un país que encara no existeix, Bezsonoff, sempre una mica estranger, demostra amb aquest petit llibre personal, molt més contingut i menys caòtic que les seves novel·les, que té la fusta personal i el bon ofici literari per ser l'escriptor que sempre ha somiat ser.*

Una educació francesa

Joan-Daniel Bezsonoff
L'Avenç
Barcelona, 2009
Preu: 17 euros
Pàgines: 159

Un formidable llibre de records d'infantesa en què Bezsonoff evoca els moments, els noms i les ciutats més singulars de la seva educació sentimental abans de ser escriptor i de ser català

1 2 3 4 5

